

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів

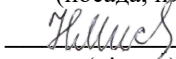
«Допущений до захисту»
Завідувач кафедри фінансів
— — **Георгій РОГОВ**
« 18 » червня 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: **«Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства»**

Виконала студентка групи 4441
— — **Турпакова Я.І.**
(підпис) (П.І.Б.)

Керівник роботи
Доцент кафедри фінансів, к.е.н.
(посада, науковий ступень, вчене звання)
— — **Приходько Н.В.**
(підпис) (П.І.Б.)

Миколаїв -2025 р.

АНОТАЦІЯ

В кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні засади аналізу фінансових результатів підприємства. Проведений аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ «Завод «Фрегат» за 2022–2023 роки. Запропоновані напрями підвищення фінансових результатів діяльності ПрАТ «Завод «Фрегат».

ANNOTATION

The qualification work reveals the theoretical principles of analyzing the financial results of the enterprise. An analysis of the financial results of the activities of PrJSC "Fregat Plant" for 2022–2023 was conducted. Directions for improving the financial results of the activities of PrJSC "Fregat Plant" were proposed.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1 Сутність та значення фінансових результатів підприємства	8
1.2 Класифікація та основні показники фінансових результатів.....	15
1.3 Підходи та методи аналізу фінансових результатів.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»)	27
2.1 Загальна характеристика об'єкта дослідження.....	27
2.2 Експрес-аналіз фінансового стану підприємства	30
2.3 Аналіз доходів, витрат та фінансових результатів підприємства.....	43
2.4 Оцінка показників рентабельності підприємства.....	51
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПрАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»	58
3.1 Проблеми та ризики, що виникають у процесі фінансової діяльності підприємства.....	58
3.2 Шляхи підвищення прибутковості та ефективності діяльності підприємства.....	68
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	85

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження теоритичних аспектів аналізу фінансових результатів підприємства та аналізу фінансових результатів ПрАТ «Завод «Фрегат» за 2021-2023 рр., можна зробити наступні висновки:

1. Фінансові результати є головними показниками, що дозволяють охарактеризувати ефективність діяльності підприємства: платоспроможність, рівень прибутковості, конкурентоспроможність, можливості для економічного зростання, а також, ринкову вартість суб'єкта господарювання. Сучасна міжнародна практика бухгалтерського обліку виділяє три основні підходи до визначення змісту фінансових результатів діяльності підприємства:

- перший підхід передбачає, що фінансовий результат визначається як різниця між вартістю чистих активів підприємства на початок і кінець звітного періоду. При цьому чисті активи підприємства розраховуються як різниця між загальною вартістю його майна та сукупною сумою зобов'язань і додаткових внесків власників;

- другий підхід, який визначає фінансовий результат діяльності підприємства як різницю між загальною сумою його доходів та витрат, понесених упродовж звітного періоду;

- третій підхід передбачає визначення фінансового результату шляхом порівняння величини власного капіталу підприємства на початок і кінець звітного періоду.

2. Податкове законодавство також під поняттям «фінансові результати» передбачає «прибуток». Так, у статті 134 Податкового кодексу України зазначено, що прибуток визначають «шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО, тобто суми доходів звітного

періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, на різниці, які виникають відповідно до Податкового кодексу України».

3. Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства передбачає застосування різноманітних аналітичних методів. Серед основних методів аналізу доцільно виокремити горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний та факторний аналізи, які є найбільш поширеними у практиці фінансової аналітики.

4. Проведений аналіз фінансового стану і фінансових результатів ПрАТ «Завод «Фрегат» за 2021-2023 рр. дозволяє зробити наступні висновки:

4.1. Вартість активів за 2022-2023 рр. збільшилась на 10,45%. Це свідчить про нарощування обсягів діяльності підприємства, що є позитивною оцінкою його фінансового стану.

4.2. На основі розрахунків трьохкомпонентного показника фінансової стійкості можна зробити висновок, що впродовж 2022–2023 рр. фінансовий стан ПрАТ «Завод «Фрегат» характеризувався як кризовий, що підтверджується недостатнім рівнем забезпечення запасів відповідними джерелами їх формування. Така ситуація свідчить про наявність істотних фінансових труднощів, зокрема, простроченої кредиторської та дебіторської заборгованості, а також нездатності підприємства своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами, працівниками, банками та державним бюджетом.

4.3. Аналіз фінансового стану ПрАТ «Завод «Фрегат» засвідчив наявність ознак фінансової нестабільності: підприємство має неліквідний баланс, перебуває у стані неплатоспроможності та характеризується кризовим рівнем фінансової стійкості.

4.4. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом, коефіцієнт забезпеченості запасів мають від'ємні значення протягом 2022-2023 рр. і спостерігається негативна тенденція їх зменшення, що свідчить

про відсутність власного оборотного капіталу на підприємства і зростання його нестачі.

4.5. Розрахунки показали, що впродовж 2022-2023 рр. доходи підприємства сформовані в основному за рахунок доходів, отриманих від результатів операційної діяльності. Основну частку в їх загальній сумі займає чистий дохід від реалізації, тобто основної операційної діяльності (в 2021 році – 87,75%, в 2022 р. – 86,48% і в 2023 р. – 89,99%).

4.6. Найбільшу питому вагу у структурі витрат підприємства у 2023 році зберігає собівартість реалізованої продукції – 47,94%, хоча показник суттєво зменшився у абсолютному вираженні на 34,34%, відносно 2022 р. У 2023 році загальні витрати підприємства зменшилися на 148 289 тис. грн, або на 43,92% порівняно з 2022 роком, а відносно 2021 року – на 596 164 тис. грн або 75,90%, що свідчить про суттєве скорочення обсягів діяльності або підвищення ефективності витрат. Адміністративні та фінансові витрати залишаються відносно стабільними. Витрати на збут зросли на 2 378 тис. грн., або на 24,27% за 2023 рік. Інші операційні витрати та інші витрати демонструють скорочення.

4.7. За результатами аналізу, прослідковується, що у 2022 році загальна рентабельність сукупного капіталу мала значення -18,296%, а у 2023 р. збільшилась до -4,056% у 2023 р. Позитивна динаміка в +14,24%. свідчить про підвищення ефективності капіталовкладень, хоча показник залишається від'ємним.

4.8. Загальна рентабельність власного капіталу у 2022 році становила (8,268) %, а у 2023 році покращилась на 15,907% і набула позитивного значення 7,639%, що є показником покращення ситуації.

5. На основі проведеного аналізу, було визначено, що підприємство ПрАТ «Завод «Фрегат» має ознаки надкритичної неплатоспроможності. Показник поточної неплатоспроможності на кінець 2023 року становить -764171 тис. грн, що свідчить про повну відсутність можливостей покриття поточних та

довгострокових зобов'язань. Значне погіршення чистого фінансового результату у 2022 р. (-140356 тис. грн) при незначному відновленні у 2023 р. (-33630 тис. грн) вказує на хронічну збитковість.

6. Для ПрАТ «Завод «Фрегат» актуальним є застосування комплексної антикризової програми, яка має охоплювати як фінансові, так і виробничо-організаційні аспекти. Пропонується деталізувати та розширити напрями підвищення ефективності діяльності підприємства наступним чином:

- запровадження системи управління обліку та контролінгу;
- модернізація виробництва через залучення грантового та донорського фінансування;
- автоматизація та цифровізація операційної діяльності;
- активізація маркетингу та просування продукції.

7. Для підвищення прибутковості та ефективності діяльності ПрАТ «Завод «Фрегат» пропонуються наступні шляхи:

- реструктуризація поточних зобов'язань і боргового навантаження;
- залучення зовнішнього фінансування (пошук нових інвесторів);
- оптимізація операційної діяльності та витрат;
- підвищення ліквідності через управління активами;
- диверсифікація джерел доходу та збуту;
- створення нової продукції. Цей крок дозволить розширити клієнтську базу і розширити сферу виробництва.

8. Основними напрямками зростання прибутку ПрАТ "Завод "Фрегат" у сучасних умовах є:

- диверсифікація ринків збуту шляхом пошуку нових зовнішніх ринків для експортноорієнтованої продукції (зрошувальної техніка, техніки для фермерства) та участі у міжнародних виставках, сертифікації продукції

відповідно до ISO/CE, а також співпраці з українськими експортними агентствами;

- розробка нових моделей зрошувальних систем, адаптованих до кліматичних змін та запитів фермерів, створення суміжних продуктів: насосних станцій, управлінських систем поливу, агросервісів;

- модернізація виробництва шляхом інвестицій у енергоефективне обладнання;

- розвиток післяпродажного сервісу шляхом створення сервісної мережі в регіонах з активним сільським господарством, гарантійного і післягарантійне обслуговування;

- впровадження партнерства з агрокомпаніями (великими агрохолдингами) шляхом розробки спільних програми постачання, впровадження систем зрошення;

- входження підприємства у державні та міжнародні програми з відновлення зрошення в Україні;

- доступ до державних і міжнародних грантів шляхом участі в програмах USAID, ЄБРР, UKEF, Horizon Europe, які фінансують аграрні та інженерні інновації;

- залучення дешевих кредитів через Фонд розвитку підприємництва або програми релокації виробництва;

- зниження витрат шляхом комплексної оптимізації: продаж застарілого обладнання зменшить амортизаційне навантаження; ліквідація непродуктивних витрат через дотримання виробничої дисципліни дозволить уникати браку та недоробок; скорочення адміністративних витрат завдяки оптимізації персоналу й утримання невикористовуваних приміщень знизить постійні витрати підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf (дата звернення: 20.03.2025).
2. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 388-393. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393> (дата звернення: 20.03.2025).
3. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 67—73. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3274&i=9> (дата звернення: 20.03.2025).
4. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 від 07.02.2014 № 73 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 20.03.2025).
5. Назарова Г., Кононенко Л., Калашнікова А. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 206—212. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-38> (дата звернення: 20.03.2025).
6. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 93-96. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.93> (дата звернення: 20.03.2025).
7. Рзаєва Т. Г., Сереветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу за показниками фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 121-124. DOI:

<https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-22> (дата звернення: 20.03.2025).

8. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/35409> (дата звернення: 20.03.2025).

9. Славінський, В., Гурин О. Фінансові результати в діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2022. № 181. С. 202—206. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-36> (дата звернення: 20.03.2025).

10. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/8241> (дата звернення: 25.03.2025).

11. Стаднюк Т. В. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. №1. С. 127-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2016_1_24 (дата звернення: 25.03.2025).

12. Піскун А. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Наукові перспективи*. 2023. № 2 (2). С. 327—339. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2\(32\)-327-339](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2(32)-327-339) (дата звернення: 25.03.2025).

13. Авдалян К.В. Основні підходи до економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств. *Економічний вісник університету*. 2018. Випуск № 37/1. С. 162-167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2018_37%281%29_25 (дата звернення: 29.03.2025).

14. Степаненко О. І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського*

національного університету. 2022. Випуск № 41. С. 112-117. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-21> (дата звернення: 29.03.2025).

15. Скрипник М. І., Шайнюк І. В. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. No 17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_17%282%29_7 (дата звернення: 03.04.2025).

16. Скасюк Р. В. Сутність і значення фінансових результатів у системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal1/natura1/npkntu_e (дата звернення: 03.04.2025).

17. Зудова І. Ю., Стась О. Г. Сутність та значення фінансових показників в системі функціонування підприємства. *Молодий вчений*. 2017. No 10 (50). С. 893—897. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_10_204 (дата звернення: 11.04.2025).

18. Білик М.Д., Бабіч В.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємств . *Бізнес Інформ*. 2015. № 4. С. 207. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_4_35 (дата звернення: 11.04.2025).

19. Остап'юк Н. А. Методика оцінки фінансового стану підприємства в умовах інфляції. *Вісник ЖДТУ*. 2011. № 1(55). С. 127–129. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2011-1\(55\)-127-129](https://doi.org/10.26642/jen-2011-1(55)-127-129) (дата звернення: 11.04.2025).

20. Іванець М., Бойко І. Підходи до аналізу фінансових результатів підприємства. *Наукові здобутки молоді*: НУХТ, 2014. Ч. 3. С. 71-72.

21. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібн. К.:Вища школа, 2003. 280 с.

22. Литвин Б. М., Стельмах М. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. К. : «Хай-Тек Прес», 2008. – 336 с.

23. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посібник. К. : Знання, 2007. 654 с.

24. Фальченко О. О., Артеменко О. О. Особливості формування фінансових результатів. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: *Технічний прогрес та ефективність виробництва*. 2015. № 26. С. 154-157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2015_26_28 (дата звернення: 11.04.2025).
25. М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. *Фінансовий аналіз: навч. посібник*. К. : КНЕУ, 2007. 592 с.
26. Офіційний сайт ПрАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»». URL: <https://fregat.mk.ua/> (дата звернення 12.04.2025).
27. ПрАТ «Завод «Фрегат». Анкета. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/14312387/ (дата звернення 12.04.2025).
28. Фінансова звітність ПрАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»» за 2021 рік. URL: https://smida.gov.ua/db/feed/showform/fin_general/114572 (дата звернення 14.04.2025).
29. Фінансова звітність ПрАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»» за 2022 рік. URL: https://smida.gov.ua/db/feed/showform/fin_general/114692 (дата звернення 14.04.2025).
30. Фінансова звітність ПрАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»» за 2023 рік. URL: https://smida.gov.ua/db/feed/showform/fin_general/117545 (дата звернення 14.04.2025).
31. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII із змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 07.05.2025).
32. Целікова А. С., Місько Є. М. Сучасний стан та проблеми розвитку машинобудівних підприємств України. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 2. С. 228 – 235. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-39>

33. Розвиток машинобудування в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України”; наук. редактор д.е.н., проф. С. О. Іщук. Львів, 2022. 137 с. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20220002.pdf>

34. Бассова О. О., Алешкевич М. О. Антикризисні заходи попередження банкрутства машинобудівних підприємств та шляхи їх впровадження в конкурентних умовах. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/91.pdf DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.89

35. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3284/1/Mel%27nyk_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf

36. Троц І.В. Напрями та шляхи подолання банкрутства машинобудівних підприємств Хмельниччини відповідно до їх кризового рівня. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/trots_0009.pdf

Ключові слова: фінансові результати, аналіз фінансових результатів, фінансовий аналіз, прибуток, управління фінансовими результатами.

Keywords: financial results, analysis of financial results, financial analysis, profit, management of financial results.